ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету історії та
міжнародних відносин
_____ Ольга МАКЛЮК
«30» серпня 2024

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ СВІТОВОГО КІНЕМАТОГРАФУ

підготовки бакалавра
денної та заочної форм здобуття освіти
циклу вільного вибору студентів в межах університету

ВИКЛАДАЧ: Мільчев Володимир Іванович, доктор історичних наук, професор кафедри джерелознавчих студій та суспільних комунікацій

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри джерелознавчих студій
та суспільних комунікацій

Протокол № 1 від "28" серпня 2024 р.
Завідувач кафедри джерелознавчих студій та
суспільних комунікацій

_____ Сергій БІЛІВНЕНКО

2024 рік

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Історія світового кінематографу

Зв`язок з викладачем:
E-mail: vladmilchev@ukr.net
СЕЗН ЗНУ повідомлення: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10720
Телефон: (061) 228-76-38
Інші засоби зв'язку: Facebook Messenger: https://www.facebook.com/vladimir.milchev.10
Viber +380664535623
Кафедра: Кафедра джерелознавчих студій та суспільних комунікацій, 5 корпус, ауд. 309.

1. Опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія світового кінематографу» є ознайомлення майбутніх спеціалістів з основними етапами становлення та розвитку світового кіноматографу, опанування кіномови як особливої мови мистецтва та формування навичок самостійного аналізу актуальних проблем сучасного кіномистецтва. Під час вивчення курсу особлива увагу приділяється закономірностям мови кіно, формуванням видів та жанрів кіномистецтва. Аналізується взаємодія різних видів мистецтв у XX ст. та вплив політичних, соціальних, економічних, релігійних та ін. факторів на еволюцію кіно. Відповідно до цього, випливають головні *завдання* курсу.

1) розглянути етапи становлення світового кіномистецтва;
2) розглянути основні етапи становлення та розвитку світової кіноіндустрії;
3) сформувати уявлення про особливості мови кіномистецтва;
4) сформувати уявлення про знакові твори кіномистецтва;
5) ознайомитися з основними центрами кіновиробництва;
6) розглянути основні види тажанри кіномистецтва;
7) розглянути основні історичні події, які вплинули на розвиток кіномистецтва;
8) продемонструвати взаємозв'язок розвитку технічних засобів та кіно

За підсумками вивчення курсу «Історія світового кінематографу» здобувачі вищої освіти повинні *знати*:

1) основні етапи становлення та розвитку світового кіномистецтва;
2) основні етапи становлення світової кіноіндустрії;
3) основні особливості мови кіномистецтва;
4) основні знакові твори кіномистецтва;
5) основні види та жанри кіномистецтва;
6) основні центри кіновиробництва;
7) вміти:
8) основні історичні події які вплинули на розвиток кіномистецтва;
9) основні технічні винаходи, що вплинули на розвиток кіномистецтва.

За результатами курсу здобувачі вищої освіти повинні *вміти*:

1) відносити кінотвори до певного етапу розвитку світового кіномистецтва;
2) співвідносити
3) кіноіндустрії;
4) етапи становлення кіномистецтва 3 становлення світової
5) оцінювати твори кіномистецтва з точки зору часу їх появи,
6) аналізувати досягнення кіномистецтва на основі знань історичного контекста.

Міждисциплінарні зв'язки. Курс пов'язаний з циклом дисциплін загальної підготовки: історія України, українська мова професійного спрямування, філософія.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Історія світового кінематографу

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	*2*	*3*
Статус дисципліни	**Вибіркова**	
Семестр	5-й	
Кількість кредитів ECTS	2	
Кількість годин	60	
Лекційні заняття	20 год.	
Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття		
Самостійна робота	40 год.	
Консультації	Згідно з розкладом: https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/history/navchal_nij_protses	
Вид підсумкового семестрового контролю:	**залік**	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10720	

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Історія світового кінематографу

2. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Поява та розвиток кіномистецтва в кінці 19 – першій половині 20 ст.

Тема 1. Історія появи кіномистецтва

Винахід кіноапарату. Передісторія появи малюнків що рухаються. Кінетоскопи Едісона, Тимченко, Прушинського. Кінематограф братів Люмєр. Одноплановi фільми. Кіно як атракціон. Ярмаркове кіно. «Пенні аркади» у США. «Мюзік холи» у Великобританії. Художне моделювання Жоржа Мельеса. Кіновиробництво у Європі. «Пате» проти «Гомона». Основні жанри та різновиди раннього кіно. Поява художніх фільмів.

Тема 2. Створення кіноіндустрії

Центри національного кіновиробництва. Формування перших американських кіностудій.Кіновиробництво у Голлівуді. Відкриття Д.У. Гріфітта. Формування нового покоління режисерів. Світовий кінематограф після Першої світової війни. Французький рух імпресіоністів. Успіхи німецького кіно. Створення мереж кінотеатрів. Кінопрокат. «Німа комедія» як найпопулярніший жанр. Криза німого кіно.

Тема 3. Поява звукового кіно. Голівудська студійна система.

Звук як елемент нової естетики у кіно. Технічні проблеми ранніх звукових фільмів.Поширення звукового кіно в країнах Європи. Створення монополії Голлівуду. Поява кіностудій-гігантів. Виокремлення «незалежного» кіномистецтва. Створення «Великої п'ятірки». Незалежні студії. «Виробничий кодекс» Хейса. Самоцензура у Голлівуді. Інновації у процесі зйомки: рух камери, кіностилі, спецефекти. Мюзікл. Фільм-нуар. Французький поетичний реалізм.

Тема 4. Види кіно

Поява документального кіно. Розвиток документального кіно у 1920-40 роках. Кінодокументалістика та Друга світова війна. Кінохроніка. Монтажне кіно. Синтез слова і зображення у документальному кіно. Нові прийоми у документальному кіно у 1970-80 роки.

Андеграунд. Підпільний (експериментальний фільм). Анімаційні фільми. Художні фільми.

Тема 5. Жанри та піджанри кіно

Жанровий аналіз фільмів. Визначення та класифікація жанрів. Еволюція жанрів кіно. Основні жанри кіно. Бойовики. Пригодницькі фільми. Комедії. Кримінал (бандинтський). Драми. Епос. Фільми жахів. Музичні/танцювальні фільми. Науково-фантастичні фільми. Військові фільми. Вестерни. Піджанри кіно як ширша категорія основних жанрів фільму з власним характерним предметом, стилем, формулами та іконографією. «Байоопік». Детективно-містичні фільми. Фільми катастрофи. Фантастичні фільми. Фільм нуар. Мелодрами. Дорожні фільми. Романтичний фільм. Спорт. Фільми про надприродне. Трилери. Жахи. Мильні опери. Мюзікл.

Змістовий модуль 2. Світовий кінематограф у другій половині 20 – на початку 21 ст.

Тема 6. Світове кіно після Другої світової війни. «Нові хвилі».

Створення монополії Голлівуду. Поява нових жанрів: наукова фантастика. Складання класичних форм старих жанрів. Холодна війна та світова кіноіндустрія. Поява телебачення. Голлівуд і телебачення. Формування культури кіноглядача. Кінофестивалі. Європейське арт-кіно. Повернення до модернізму. Італійський неореалізм. Вплив неореалізма на розвиток кіномистецтва. Французьке кіномистецтво 1950 років. Післявоєнне «не західне кіно».

Нова хвиля у Франції. Нові акторська та операторська школи. Молоде кіно Італії. Спагетівестерн. «Реалізм» у кіномистецтві Великобританії. Кіномистецтво Східної Європи.

Тема 7. Розвиток кінематографу в США після Другої світової війни

Криза кіноіндустрії у 1960 роках. Трансформація класичного студійного стиля. Американське авторське кіно. Вплив незалежних режисерів на драматургію фільмів, характер та зовнішність героїв. Відокремлення детективів, трилерів, жахів. Відродження Голлівуду. Малобюджетне кіно.

Тема 8. Менеджмент сучасного кіновиробництва

Менеджмент створення фільму. Основні та допоміжні ролі за кадром. Продюсер. Сценарист. Режисер. Керівник відділу виробництва. Кастинг-директор. Актори та мистецтво акторства. Каскадери. Тварини-актори. Оператор-постановник. Оператор – найважливіша людина серед кінотехніків. Дизайнери. Помічники директора. Кіно- та звукові редактори. Етапи кіновиробництва. Дистриб'ютори та маркетинг.

Тема 9. Кінокорпорації сучасного світу та формування глобальної кінокультури.

Голлівуд, кабельне телебачення та відео. Цифрове кіно. Вплив телебачення на кіно. Мегаплекси. Мультіплекси. Транснаціональне кіно. Нові медіаконгламерати. Нові художні тенденції. Відеопіратство. Фан-субкультури. Інтернет і кіно у 21 столітті.

Тема 10. Кінофестивалі як рушійна сила та мірило успіху сучасного кіно.

Мета та функції кінофестивалів. Особливості організації. Історія кінофестивалів. Спеціалізовані та незалежні кінофестивалі. Класифікація спеціалізованих кінофестивалів. Міжнародні кінофестивалі. Правила проведення великих кінематографічних свят. Міжнародна федерація асоціацій кінопродюсерів. Кінофестивалі категорії «А». Акредитовані кінофестивалі. Внесок та значення кінофестивалів для кіноіндустрії та світової культури.

.

3. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	**Назва теми**	**Кількість годин**		**Згідно з розкладом**
		о/д.ф.	**з.ф.**	
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Лекція 1	Історія появи кіномистецтва	2		*Тиждень 1*
Лекція 2	Створення кіноіндустрії	2		*Тиждень 2*
Самостійна робота	Історія появи кіномистецтва. Створення кіноіндустрії	8		*1 раз на 2 тижні*
Лекція 3	Поява звукового кіно. Голівудська студійна система.	2		*Тиждень 3*
Лекція 4	Види кіно	2		*Тиждень 4*
Самостійна робота	Поява звукового кіно. Голівудська студійна система.	8		*1 раз на 2 тижні*
Лекція 5	Жанри та піджанри кіно	2		*Тиждень 5*
Лекція 6	Світове кіно після Другої світової війни. «Нові хвилі».	2		*Тиждень 6*
Самостійна робота	Світове кіно після Другої світової війни.	8		*1 раз на 2 тижні*
Лекція 7	Розвиток кінематографу в США після Другої світової війни.	2		*Тиждень 7*
Лекція 8	Менеджмент сучасного кіновиробництва	2		*Тиждень 8*
Самостійна робота	Кіноіндустрія другої половини XX ст.. Трансформація класичного студійного стиля.	8		*1 раз на 2 тижні*
Лекція 9	Кінокорпорації сучасного світу та формування глобальної кінокультури.	2		*Тиждень 9*
Лекція 10	Кінофестивалі як рушійна сила та мірило успіху сучасного кіно.	2		*Тиждень 10*

Самостійна робота	Американський кінематограф та формування глобальної кінокультури.	8		*1 раз на 2 тижні*

4. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Поточний контроль				
Практичне завдання	Практичне завдання	Семантичний розбір кінофільму за запропонованою схемою.	Оцінюється до 30 балів Розміщено в СЕЗН ЗНУ	**30**
Практичне завдання	Практичне завдання	Семантичний розбір кінофільму за запропонованою схемою.	Оцінюється до 30 балів Розміщено в СЕЗН ЗНУ	**30**
Усього за поточний контроль				**60**
Підсумковий контроль				
Залік	Практичне завдання - есе	Есе на тему "Попередження про загрозу для культури" або "Роль культури в майбутньому"	У першу чергу враховується оригінальність тексту, аргументованість, послідовність розкриття думок, цілісність та завершеність тесту. ***Розміщено в СЕЗН ЗНУ***	**40**
Усього за підсумковий контроль				**40**

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

5. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Брюховецька, Лариса. «Безробітний режисер зі світовим іменем» [Текст] / Брюховецька, Лариса // Літературна Україна. 2021. 30 січ. (№ 1-2). С. 20-21. 9 січня – 97 років Сергію Параджанову. З прожитих 66 років двадцять один він жив у Києві на кіностудіїї ім. Довженка.
2. Демиденко М. В., Мархайчук Н. В. Шлях до війни. Образ українців у російському кіно. Культура та інформаційне суспільство XXI століття : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 19–20 травня 2022 р. / За ред. проф. В. М. Шейка та ін. Харків : ХДАК, 2022. 304 с.
3. Єпик Л. Засновано на реальних подіях: українське історичне кіно початку XXI ст. Path of Science, 7(10), 2021. с. 8001-8004.
4. Єпик Л., Єпик Д. Сучасне українське кіно як фактор формування національної свідомості. Knowledge, Education, Law, Management. 2020. № 3 (31), vol. 2. С. 32-36
5. Історія кіно: навчальний посібник для студентів та курсантів усіх спеціальностей. Львів, ГАЛИЧ-ПРЕС. 2024. 264 с.
6. Конівецька Т.Я., Історія кіно: навчальний посібник для студентів та курсантів усіх спеціальностей. Львів, ГАЛИЧ-ПРЕС. 2024. 264 с.
7. Конівіцька Т.Я, Бабій І.В. Мова кінематографа України як інструмент формування національної ідентичности. Вчені записки ТНУ імені ВІ Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Том 34 (73). № 3. 2023. с. 306-312.
8. Коппола Ф. Ф. Живе кіно та техніка його виробництва / пер. з англ. О. Тільна. Харків : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2021. 208 с
9. Сміт Ян Гайдн. Коротка історія фотографії. Ключові жанри, роботи, теми і техніки. Видавництво Старого Лева. 2021. 224 с.
10. Українська історія в кінофільмах: посібник для вчителя / Волошенюк О.В, Мокрогуз О.П., Новікова Л. Є., Тримбач С. В, Черков Г. А. / За редакцією Волошенюк О. В., Іванова В.Ф. Київ : ЦВП, АУП, 2018. 57 с.
11. Фісенко Т. В. Кінематограф у формуванні громадської думки. Обрії друкарства, № 1(8). 2020. С. 205-223.

Інформаційні ресурси

1. Moviegram. Розуміти кіно URL: https://moviegram.com.ua/ (дата звернення: 28.08.2024).
2. Все про кіно. - https://sites.google.com/site/kinovsepro/istoria-kino (дата звернення: 28.08.2024).
3. Жанри кінематографу та їхні специфічні риси URL: osvita.ua/vnz/reports/culture/12053/ (дата звернення: 28.08.2024).
4. Жанри кіно URL: https://vseosvita.ua/library/zanri-kino-7818.html (дата

звернення: 28.08.2024).
5. Жанри кіно і типи фільмів URL: https://navro.org/zhanri-kino-i-tipi-filmiv/ (дата звернення: 28.08.2024).
6. Історія кіномистецтва URL: https://culturalproject.org/courses/55a8c82687cb9472208b4584 (дата звернення: 28.08.2024).
7. Історія українського кіно. Погляд з XXI століття URL: http://www.ktm.ukma.edu.ua/show_content.php?id=812 (дата звернення: 28.08.2024).
8. Народження кінематографа: альманах братів Люм'єрів URL: https://ms.detector.media/maister-klas/post/13859/2015-08-03-narodzhennya-kinematografa-almanakh-brativ-lyumeriv/ (дата звернення: 28.08.2024).
9. У Голлівуді почалася криза ідей URL: https://dt.ua/CULTURE/u_gollivudi_pochalasya_kriza_idey.html (дата звернення: 28.08.2024).
10. Як народився кінематограф: історія винаходу рухомої картинки URL: https://znaj.ua/history/210964-yak-narodivsya-kinematograf-istoriya-vinahodu-ruhomojikartinki (дата звернення: 28.08.2024).

6. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.
Відвідування усіх занять є обов'язковим. Відпрацювання пропущених занять – надсилання одного з питань лекції/семінару на пошту викладача.

Політика академічної доброчесності
Перевірка на академічну доброчесність буде здійснюватися програмним забезпеченням, наданим ЗНУ. У разі виявлення академічного плагіату студент зобов'язаний написати доповідну записку на ім'я завідувача кафедри з поясненням причин вчинення такого проступку; робота студента повертається на повторне виконання; студент направляється на курс з академічної доброчесності.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти
Результати, отримані здобувачем за рахунок неформальної/інформальної освіти з історії української культури *враховуються в межах кількості кредитів/годин неформальної/інформальної освіти.*

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: https://tinyurl.com/yckze4jd.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: https://tinyurl.com/y9tve4lk.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9pkmmp5. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: https://tinyurl.com/ycds57la.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://tinyurl.com/57wha734. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/yd6bq6p9; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9r5dpwh.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://tinyurl.com/ydhcsagx.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: http://library.znu.edu.ua. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): https://moodle.znu.edu.ua
Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.
У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.
Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.
ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: http://sites.znu.edu.ua/child-advance/
ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ: https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim
ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): http://sites.znu.edu.ua/confucius